

Тербелъ (Τέρβελος). Ср. якут. тирабил, тат. тәрул = опора, подкѣпка. *Р. Ир.* Id. *Pauly*, 1044. само якут. тирабил.

Токтъ, (Τόκτος), турск. токтамак = стои, мирувамъ (stehen, ruhig sein), токташ = почивка (Rast, Ruhe). Ср. *Токтамиш*, хазарско лично име. *Р. Ир.* Id. *Pauly*, 1044.: Toktos = id. т. токташ, почивка. (Stillstand, Ruhe).

Уганиъ (име на единъ родъ), негли турск. ögün = мъдъръ (klug, berathen) отъ öк, монг. уха = умъ, разумъ (Verstand, Einsicht) съ суф. ин, като въ *Μαχητῶν τιμητός*, (Const. Porph. de adm. imp. 32. p. 157.). *Р. Ир.*

Хаганъ (Χαγάνος), титла на бълг. князѣ, сжко като у аваритѣ. Монг. хаган = който раздѣлва, отсича, рѣшава. (Zerspalter, Entscheider), отъ хагу = на двѣ, ж. р. хагатун, отъ тамъ турск. катун.

Хубавъ, pulchre. Монг. гобан, красивъ, т. куvas, кѣvez, кѣз, гордъ, красивъ, гиздавъ. *Р. Росл.*

Хуса Микл. 1101. (χονσά παρὰ βουλγάρους οἱ κλέπται. Suidas II., г. 1650). Сжко като готското hansa, дружина, чета, отъ финското (suomi) kansa. *Р. Росл.*

Цербулъ лично име изъ паускитѣ актове. Отъ якут. *кар*, чародѣйствивамъ (zauberer) съ номинали. суф. *бул*, осм. гул като въ *Σουρσοῦβουλος* и въ турското име *Δαξβουλος* (у Менандра). *Р. Ир.*

Цокъ, (Τζόκος), монг. цок = жаравъ, Nimbus, величие. *Р. Ир.* Id. *Pauly*, 1044. Сжко тълкувание.

Шиншантъ, лично име още въ X. вѣкъ, нариченъ слав. и *могеръ*, турски Crassus (осм. шиншан и шиншо = дебелъ). *Р. Ир.*

Ювиги, övügi (Κανας övügi övügetü въ два Пров. надписа у Канича Ae. M. XVII., 199., XIX., 238.) övügi споредъ Томашека отговаря, можеби, на куманско-турск. övegü, övüгү величественъ, възхвалентъ.

По характеръ сходни съ изсѣжданията на Томашека въ въпроса за *езика* на прабългаритѣ сж тия на маджарския ученъ, *Вамбери*. Отъ неговитѣ трудове особено важна за насъ е етнологичната му студия върху *произхода на маджаритѣ* (Der Ursprung der Magyaren, eine ethnologische Studie. Lpz. 1882), която съдържа и *една особена глава, посветена на българитѣ* (V. Bulgaren p. 50 и слѣд.), гдѣто намираме и единъ голѣмъ брой отъ етимологии. Тия послѣднитѣ ще систематизираме за по-голѣма прѣгледностъ, сжко като Томашевитѣ.

Споредъ Вамбери хунитѣ и аваритѣ сж *турски* племена. Тѣй като най-виднитѣ учени се съгласяватъ, че прабългаритѣ сж били въ близко сродство съ хунитѣ и аваритѣ, то не би трѣбвало и да се говори за тѣхната тюрцизма; но тукъ именно се оправдава блѣскаво изрѣчението: si duo faciunt idem, non est idem, тѣй като Вамбери е съгласенъ съ своитѣ прѣдшественници, но въ главната точка има съвсѣмъ различенъ възгледъ.

По-нататъкъ авторътъ излага на кратко изказанитѣ до него мнѣния за произхода на прабългаритѣ (Френъ, Рёслеръ, Хунфалви, Иречекъ, Шафарикъ, Куникъ, Сбоевъ), безъ да се впуца въ полемика съ тия учени, и критикува само начина, какъ сж сѣ ползували отъ изворитѣ си. Френа той гади, че не е прѣвелъ правилно единъ много важенъ пасажъ у арабския писателъ Шемседдинъ Мохамедъ отъ Дамаскъ (вж. по-долу), още по-строго осжжда Рёслера, че се довѣрива много наивно на араб-